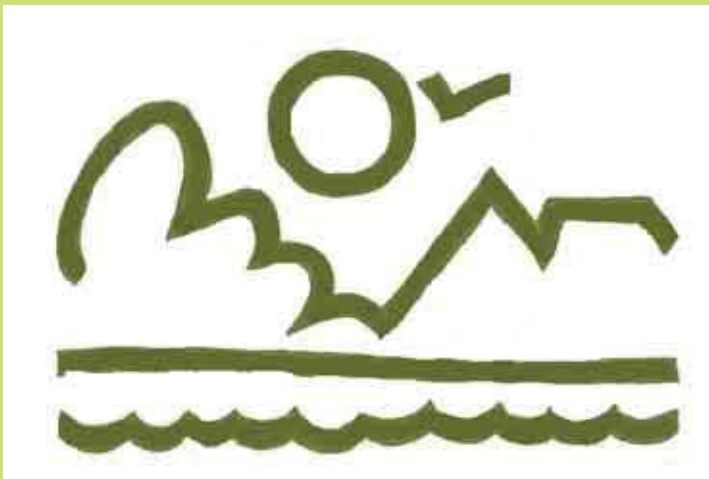

't groene waasland verschijnt in januari,
maart, mei, september en november.

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

Afgiftekantoor :
9100 Sint-Niklaas 1

'T GROENE WAASLAND

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift., 25° jaargang - nr 2; maart 2005 - nr 139
Retouradres : Gilbert Cant Perstraat 88 9120 Haasdonk

N A T U U R E N M I L I E U

I N H E T W A A S L A N D

Waarschijnlijk keek u raar op toen u het nieuwe nummer van het Groene Waasland in uw brievenbus vond. Inderdaad, u hebt het eerste 'vierkleuren'-nummer in handen!

Al lang smeden we binnen de redactieraad allerlei plannen om ons tijdschriftje te vernieuwen en op te smukken. Maar de meeste van die plannen werden door te hoge onkosten of door allerlei milieuarargumenten naar de dromenwereld verwezen.

Tot iemand van v.z.w. Durme ons attent maakte op het bestaan van de drukkerij 'Druk in de Weer'.

Druk in de Weer is een coöperatieve drukkerij. Hun doel: mens- en milieuvriendelijke drukwerk produceren. Daarom hebben ze ervoor gekozen enkel op kringlooppapier te drukken. Niets nieuws, het Groene Waasland wordt sinds jaar en dag op kringlooppapier gedrukt.

Wel nieuw is dat er in elke stap van het productieproces wordt uitgegaan van het BAT-principe (Best Available Technology). Zo drukken ze bijvoorbeeld uitsluitend met vegetale inkt en ze gebruiken daarbij geen vluchtige solventen. Op die manier wordt de uitstoot van giftige producten in het milieu voorkomen en hun werknemers worden niet aan de gevaren van het werken met solventen blootgesteld.

Dat alles moet echter ook betaalbaar blijven. Druk in de Weer opteert voor de luxe van een gezond en werkbaar leven, zonder de verantwoordelijkheid voor het leefmilieu af te schuiven. Dit trachten ze te compenseren door te snoeien op alle andere luxe. Een sobere bedrijfsvoering en een grote inzet van iedereen moeten de onkosten aanvaardbaar houden.

U hoeft in de toekomst dan ook niet dieper in uw geldbeugel te tasten om een kleurrijker en (iets) groter Groene Waasland te ontvangen!

Aan de lay-out veranderen we voorlopig nog niet te veel, maar niets sluit uit dat ook dit in de toekomst zal evolueren.

En dan is er nog de inhoud. Die blijft wat het was: degelijke artikels, aaneengeschreven door mensen uit de Wase natuur- en milieuverenigingen, en een uitgebreide activiteitenkalender.

Zo gaat de vijfentwintigste jaargang van ons Groene Waasland niet ongemerkt voorbij...

Veel leesplezier

Dit maartnummer verschijnt in april als gevolg van de "kleur"overgang. Onze excuses hiervoor.

Oproep

De redactie is op zoek naar **foto's van vroeger en nu**. Gefotografeerd op de zelfde plaats, maar waarbij de tijd heel veel veranderd heeft.

Voor de natuur, het landschap, de leefomgeving moeten centraal staan in de foto's.

Hiernaast ziet U een voorbeeld, ons bezorgd door André Verstraeten van vzw Durme.

Zie ook op blz 8.

U kan de foto's digitaal opsturen of eventueel ook met de post.

meer info :
gilbert.cant@tiscali.be
of tel 03/775 19 31

BUSHALTE HEROPEND IN BEIDE RICHTINGEN

Op de vraag die ABLLOvzw aan de Lijn stelde op 26 oktober 2004 (zie hieronder) om opnieuw de bushalte te heropenen aan de Driekoningenstraat/Noordlaan in de richting van Sint-Gillis (lijnengroep 21-22) en Moerbeke (lijnengroep 41) werd gunstig gereageerd.

Deze halte werd tijdens de werken aan het station opgeheven maar bij het einde van de werken niet opnieuw heropend. Sedert eind 2004 werd deze bushalte echter opnieuw heropend, na de vraag van ABLLOvzw.

Je kan **niet enkel afstappen** maar nu **ook opnieuw opstappen** aan deze druk beklante bushalte.

Ze bedient ondermeer het belastingskantoor en het hoofdpostkantoor van Sint-Niklaas aan de Driekoningenstraat.

Beste mensen van DE LIJN,
Graag Uw aandacht voor volgend probleem.

Toen enkel maanden geleden het nieuwe busstation van Sint-Niklaas in gebruik werd genomen aan het NMBSstation, werden de voorlopige halten aan de Noordlaan opgeruimd. Daarbij is men blijkbaar nogal drastisch tewerk gegaan.

Ter hoogte van de hoek Noordlaan/Driekoningenstraat (nabij het belastingsgebouw ministerie van Financiën) bestond namelijk een druk beklante halte voor ondermeer lijnengroep 40-44 (naar Stekene-Moerbeke) en lijnengroep 20-22 (naar Sint-Gillis Waas en verder).

Die halte is echter mee opgeruimd !

Er wordt ons nu grote verwarring gesignaleerd bij de reizigers. De afstaphalte bestaat er immers wel nog zodat er asymmetrie is ontstaan: je kan wel afstappen van de bus in de richting naar het station, maar niet meer opstappen in de andere richting. Bovendien blijkt dat sommige chauffeurs er toch nog wel willen stoppen op verzoek, anderen niet (meer).

Kan deze halte snel worden hersteld, temeer omdat het belang ervan nog sterk zal toenemen als het nieuw VDAB gebouw aan de Noordlaan zal afgevoerd zijn.

Erik Rombaut, ABLLOvzw

INHEEMSE BOMEN EN STRUKEN: CD-ROM

Het Sint-Niklase stadsbestuur wenst, in het kader van het Gemeentelijk Natuuronwikkelingsplan, de aanplant van inheemse bomen en struiken te stimuleren. Ze zijn immers een geschikt biotoop voor eigen fauna. Ter ondersteuning van dit beleid heeft Stramin (Stedelijke Adviesraad voor Milieu en Natuur) aan CVN-sregio Waasland opdracht gegeven om handige fiches uit te werken als begeleiding bij de keuze van de aanplant.

Deze fiches zijn raadpleegbaar op een handige CD-rom en bevatten de belangrijkste kenmerken van elke inheemse struik of boom. Er staan ook tips waar op moet worden gelet bij de aanschaf en de aanplant van het plantmateriaal. De CD-rom bevat ook een schat aan foto's: van elke boom en struik staat er minstens één foto in de databank.

De CD-rom kan worden aangekocht op het secretariaat van Stramin, Stadhuis Sint-Niklaas, milieudienst (tel. 03 760 92 11) tegen de prijs van 5 EUR.

Patrick Serverius, CVN

SNEEUW (2)

Mijn leven is net fietsen
door versgevalen winter:
zijn spoor is tijdelijk nog
even zichtbaar in de sneeuw.

Niet eerder dan het vallen
blijven voetstappen bewaard.
Na het smelten bestaan zij
opnieuw uit niet meer dan lucht.

Verlenging is hun maar ge-
gund door in het witte laken
een zachte indruk te maken
en dan te wachten, ademloos.

Zonder deze sluier was
het niet meer te achterhalen
vanwaar, waarheen mijn stappen
mij vandaag hebben geleid.

Jos De Rudder

GEBOORTEDREEF GROEIT VERDER UIT TE TIELRODE

Voor het vijfde jaar op rij heeft Milieuwerkgroep Ons Streven vzw uit Tielrode op 12 maart een boom aangeplant voor de kindjes die het voorbije jaar in Tielrode geboren zijn.

Het initiatief startte eind 2000 op het gemeente-

4
t
groene waasland
maart 2005 nr 139

lijk domein in de Paardenpolder, langs de Durme, maar na het aanplanten van 80 bomen voor de kinderen geboren in 2000 en 2001 en het afzomen van het domein met 250 heesters door de schoolkinderen van het dorp was het terrein volledig beplant en moest er uitgekeken worden naar een andere locatie.

De provincie Oost-Vlaanderen gaf toelating om op het provinciaal domein Roomacker een geboortedreef aan te planten langs de zuidelijke kant, op het hoogste punt van de Wase Cuesta. Als levensboom werd gekozen voor de es, omdat deze boom ook reeds bij de Germanen

natuuractie

aanzien werd als de heilige boom en levensboom. De druiden gebruikten esenhout voor hun wichelroeden en uit esenhout werden almetten gemaakt om de kinderen te beschermen tegen boze geesten.

In 2004 waren er liefst 37 geboorten en voor elk kind schonk Milieuwerkgroep Ons Streven vzw een flink uit de kluiten gewassen es. De gelukkige ouders, samen met familieleden en sympathisanten, trotseerden de koude en plantten met veel enthousiasme de levensboom voor hun kinderen en dit onder het goedkeurend oog van gedeputeerde Dhr. F. Van Gaeveren, bevoegd voor de provinciale domeinen. Nadien werd aan elke boom een houten schijfje gehangen met de voornaam en het geboortjaar van de jonge spruiten en de ouders kregen een certificaat, als aandenken aan de aanplanting van de levensboom, samen met een woordje uitleg over de betekenis van de es.

De essen worden later geknot zodat de aloude traditie van knotbomen in het Waasland weer wordt ingevoerd en de kinderen later kunnen komen helpen bij het knotten van hun boom. Met deze aanplanting zijn in totaal voor de geboorten in 2002, 2003 en 2004 een honderdtal essen aangeplant, zodat de zuidelijke kant van het domein mooi is afgezoomd met een prachtige geboortedreef.

De actie werd afgesloten met een gratis receptie met een lekker wintersoepje met kruidenbrood, een lekker wijntje of een borrel jenever of een glaasje fruitsap. Tijdens de gezellige babbel werd met de gedeputeerde, de provinciale verantwoordelijke en de groendienst al concrete plannen uitgewerkt voor het uitbreiden van de geboortedreef de volgende jaren naar een andere kant van het domein.

Ons Streven vzw.

VOS GEWURGD IN STROP IN NATUURRE- SERVAAT MOLSBROEK

Maandagmiddag 14 maart hebben wandelaars in het natuurreservaat Molsbroek te Lokeren (Oost-Vlaanderen) het levenloze lichaam van een volwassen vos aangetroffen in een strop. De strop was deskundig geplaatst naast de

De conservator van het Molsbroek, die tevens bijzonder veldwachter is, heeft proces-verbaal opgesteld. Ook de bevoegde beampte van de afdeling Bos & Groen is onmiddellijk ter plaatse gekomen en de afdeling Natuur werd op de hoogte gebracht. Deze zaak zal verder grondig worden opgevolgd door de vzw Durme, beheerder van het Molsbroek. Vogelbescherming Vlaanderen zal zich in deze zaak burgerlijke partij stellen, hoewel het lang niet duidelijk is wie deze laffe daad op zijn geweten heeft. Vorige week is ook al een dode vos aangetroffen in het reservaat Molsbergen, naast de wandeldijk van het Molsbroek. De vos geniet in Vlaanderen op dit ogenblik een wettelijke bescherming. Tussen 16 januari en 31 augustus is de jacht op vossen niet geopend, omdat ze dan voor het nageslacht zorgen. Het gebruik van stroppen is echter altijd verboden via de bepalingen van het Jachtdecreet.

De vos, zoals hij in Molsbroek door wandelaars werd aangetroffen

De beheerders van het Molsbroek zullen de vos missen. Het dier bezette al verschillende jaren een burcht in het waterrijke reservaat en bracht er met succes zijn kroost groot. Op die manier zorgde hij als toppredator voor een gezond evenwicht. Er wordt gehoopt dat een rondzwervende vos snel het leeggekomen territorium zal overnemen.

Vogelbescherming Vlaanderen vzw

randsloot van het reservaat, vlakbij de druk bewandelde dijk van de Durme. De strop was – zoals meestal het geval is – vervaardigd uit een remkabel van een motorfiets. De persoon die de strop heeft geplaatst, moet erg goed op de hoogte geweest zijn van het feit dat het dier daar een wissel gebruikte. Vossenwissels zijn paadjes die vossen gebruiken voor hun dagelijkse verplaatsingen. De opzichter van het Molsbroek kon dezelfde namiddag het kenteken van een verdacht voertuig noteren.

Een strop zoals ze door 'kenners' wordt opgesteld op een vossenwissel

SCHOOLKINDEREN VECHTEN VOOR BEHOUD VAN GEZONDE BOMEN.

Op 15 februari startte de Groendienst van Temse met het kappen van circa 90 bomen langs de Burgemeester A. Heymanstraat te Tielrode. Maar

na het neerleggen van de eerste zes bomen, waren plots de leerlingen van de Freinetschool "De Kolibrie" en een afvaardiging van Milieuwerkgroep Ons Streven vzw uit Tielrode ter plekke. De boze kinderen droegen borden met slogans als "De bomen moeten blijven" en schaarden zich rond de bomen, zodat de rooiwerken moesten stilgelegd worden.

Waarom moesten de gezonde bomen sneuvelen? Reeds in 2003 moesten 4 prachtige exemplaren van de zilveresdoorn sneuvelen ter hoogte van de huisnummers 94 en 96, onder het mom dat het fietspad beschadigd werd door het wortelgestel van de bomen. De echte reden was dat enkele bewoners van de hoger gelegen villa's hun uitzicht op de Schelde- en Durmevallei kwijt waren door de hoog opschietende bomen.

actie natuurbehoud

Na protest van Milieuwerkgroep Ons Streven werden de vier omgehakte bomen vervangen door vier jongere exemplaren en ja, aan het fietspad gebeurde niets. Als je als gemeentebestuur een gunst toestaat aan Mr X, kan je die moeilijk aan de geburen van Mr X weigeren.

En zo geschiedde. Het College van Burgemeester en Schepenen van Temse besliste dan maar om alle bomen langs deze laan te kappen, circa 90

stuks, groot en klein, en deze dan later te vervangen door een andere soort. Wel een zeer speciale soort. De gealarmeerde Schepenen van Milieu, Mevr. Ingrid Meeus, beloofde de schoolkinderen "nieuwe bomen met wortels die naar beneden groeien"? De naam van deze wonderbare soort was haar echter niet gekend. Maar dit was geen doorslaand argument voor de schoolkinderen, integendeel.

Er werd beslist een petitie te verzamelen bij de inwoners langs de Burg. A. Heymanstraat voor het behoud van de huidige bomenrij. Deze petitie werd door een afvaardiging van de schoolkinderen van de

Kolibrie en de Milieuwerkgroep Ons Streven vzw overhandigd aan het College van Burgemeester en Schepenen van Temse. Ondertussen is het bang afwachten wat het College zal beslissen.

Dit geval typeert hoe enkele particulieren het algemeen belang kunnen overstijgen. Zij, die nu recla-

meren over de beperkingen van hun uitzicht op de Schelde- en Durmevallei, hebben destijds toen zij op de helling van de Wase Cuesta bouwden ook het panoramisch zicht van de wandelaars en de hoger-wonende particulieren afgenomen.

Bovendien is dit vanuit het gemeentebestuur geen voorbeeld van duurzaam groenbeleid. Enkele bomen rooien, vervangen door jongere exemplaren, dan plots beslissen tot een volledige kaalslag en vervanging door een nog niet gekende nieuwe boomsoort. Dit is tevens een voorbeeld van verkwisting van gemeenschapsgelden.

Maandag 28 februari 2005: aanvullend agendapunt op de gemeenteraad.

Beslissing: er komt een buurtoverleg, echter zonder de freinetschool 'De Kolibrie' en Ons Streven vzw, wat onbegrijpelijk is.

Donderdag 3 maart 2005: protestmars van de Kolibrie.

Met politiebegeleiding wordt de B.A. Heymanstraat een vol uur (15u - 16u) afgesloten voor alle verkeer. Ondertussen krijgt iedere bewoner een pamflet over deze actie in zijn bus.

Woensdag 9 maart 2005: buurtoverleg op het gemeentehuis van Temse.

Resultaat: wie 'hinder' van de bomen ondervindt, krijgt zijn zin wie geen hinder ondervindt krijgt ook zijn goesting, zo is iedereen tevreden.

Gevolg: 10 bomen moeten worden geveld en dit i.p.v. 90. Een compromis met de wrange nasmaak dat persoonlijk belang primeert boven het algemeen belang.

De beslissing wordt definitief na het schepencollege.

Maandag 14 maart 2005: het schepencollege volgt het buurtoverleg niet. Er zal een enquête worden gehouden, waarbij de bewoners van de B.A. Heymanstraat een brief zullen ontvangen.

Conclusie tot op heden: niettegenstaande het duidelijk signaal van de bewoners van de B.A. Heymanstraat, De Kolibrie, Ons Streven vzw en nog tal van mensen om de bomen te behouden is het schepencollege toch niet overtuigd. Is het misschien de bedoeling een uitputtingsslag te leveren om als nog de bomen te kunnen rooien?

Wordt vervolgd en zeker opgevolgd.

Ons Streven vzw.

foto's : vroeger en nu

FOTO'S VROEGER EN NU : NABIJ DE ZELEBAAN TE LOKEREN

Kloosterzusters (Zusters van Sint-Vincentius a Paulo, gevestigd in de Zelestraat te Lokeren, waar ze toen zorgden voor de kliniek, het ouderlingentehuis en het weeshuis) rapen de aardappelen op hun akker. De meisjes van het weeshuis moesten daarbij ook helpen. Let er op, ze worden allen mooi "gechaperonneerd" door een zuster. Op dezelfde akker is naast het strookje aardappelen, het graan reeds geoogst en gestapeld in een mijt. Bemerkt in de achtergrond de struiken-rij rondom de akker, de hoekboom en verderop een rij bomen als "uitplant" rond een veldstraatje. (Foto Jozef Waegemans, vermoedelijk omstreeks 1940)

Vandaag is op die akker een winkelcentrum ingericht. Meer oostelijk ligt nu het Lokerse industriepark E17/1. Uiteraard is er geen spoor meer van het landelijke karakter. (Foto André Verstraeten, 2005)

Zie ook de webstek : **www.abllo.be** klik dan op **kalender**

C.V.N. wandelingen : De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.

De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.

*L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.*

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Vrijdag 8 april

Vzw Durme Koloniewandeling langs het Donkmeer.

We maken een wandeling langs de spectaculaire broedkolonie van Blauwe reiger en Aalscholver in de moerasbossen op de randen van het Donkmeer. Tussen het gedrijs van de reigers en het gegak van de Aalscholers krijgen we misschien nog heel wat andere vogelzang te horen. Ideaal dus om je kennis wat bij te schaven!

Afspraak: 18u30 op de hoek van de Donklaan en Brielstraat in Berlare (thv standbeeld Tufsteker). Laarzen zijn noodzakelijk! Info: Jan Maertens, 09/348 30 20

Ons Streven Info-avond 'De amfibieën en reptielen in Vlaanderen'

Een gecommuniceerde diareeks over alle amfibieën en reptielen die in het Vlaamse Gewest voorkomen. Met dia's van larven en adulten en geluiden van kikkers en padden. Deze interessante voordracht wordt ons gebracht door Robert Jooris, secretaris HYL (amfibieën en reptielen werkgroep van NATUURPUNT).

Waar? Gildenhuis Pastorijstraat Tielrode-Temse. om 20.00 uur
De inkom is gratis.

Zondag 10 april

Hortus ter Saksen Lus wandeling : Tervuren - Lente in het Zoniënwoud.

Vertrek en aankomst aan Kon. Museum van Midden-Afrika, langs het indrukwekkende arboretum dringen we via Jezus-eik tot diep in het Forêt de Soignes. Wandeling combineert GR 512 en GR126 (ca 28 km).

Afspraak: 9uur aan museum in Tervuren. Inschrijven bij Freddy, 0475/92 34 84

CVN Schauselbroek Temse

14u30 Zwembad in Scheldepark Temse L/*

Donderdag 14 april

Wase Imkersbond Praatcafé en video over "Hommel"

Huize Steenstraete om 20u

Zondag 17 april

CVN + Vzw Durme Natuurwandeling langs de Cuesta en de Sombeekse meersen,

Afspraak: 14u, Dries Sombeke. Info: Peter Claus, 09/348 30 20

CVN + Ons Streven Geleide natuurwandeling Bron en Broek

Kerk Elversele (Temse) 14u15 L

CVN Waterwingebied

14u00 Vossenhol St-Jansteenstraat Kemzeke. L

Maandag 18 april

Velt Zelf je fiets onderhouden

In het (nieuwe) atelier van fietshandelaar Verschueren, Europark-Noord 5 te Sint-Niklaas krijgen we uitleg en praktijkles door Theo Verschueren, ex-wereld kampioen, i.v.m. noodzakelijk onderhoud en kleine herstellingen die we zelf kunnen uitvoeren. Hét moment om toch een paar kneepjes van het vak onder de knie te krijgen.

Om 19u30 bij Verschueren, nieuwe zaak, nu rechtover Peugeot-garage Van Hoecke (dus andere kant van de grote baan), ingang langs de Passtraat.

Zaterdag 23 april

Natuurpunt Zuid-Waasland Planteninventarisatie in het Etbos

Samen met het FON en afdeling Moervaart-Zuidlede. Afspraak om 9u15 aan de kerk van Eksaarde, volledige dag. Meebrengen: laarzen, flora, loupe, pick-nick.

Info: Tom Neels (03/772 59 30)

Zondag 24 april DAG VAN DE AARDE

Natuurpunt Waasland Noord Vlaamse Ardennendag.

Voormiddag wandelen we in het Kluisbos en in de namiddag bezoeken we een ander natuurgebied. We komen samen aan de kerk van Sint-Gillis om 7u50 en tegelijk aan de kerk van Stekene om 7u50. We rijden vandaar met eigen vervoer naar het beginpunt van onze wandeling. Mee te brengen:

boterhammen, stevige wandelschoenen. Info: Jan Dhollander, 03/770 64 26

Natuurpunt Zuid-Waasland Vroegochtendwandeling zangvogels

Rietvogels in de Rietsnijderij en de Oude Durme Waasmunster en Hamme. Vertrek om 4u30 aan de Wereldwinkel te Belsele, Koutermolenstraat met eigen carpooling. Deelname gratis met daarna ontbijt in de Wereldwinkel. Een organisatie van de Raaklijn i.s.m. Natuurpunt. Info: Staf Lerno, 03/772 43 06

Natuurpunt Zuid-Waasland Vlaamse Ardennendag.

We beginnen de dag op de Koppenberg en voelen ons eventjes in de 'ronde van Vlaanderen' maar gelukkig hoeven we die niet te doen met de fiets! We kozen deze plek voor een landschapswandeling met alle Vlaamse Ardense ingrediënten: bosranden, holle wegen, weiden, akkers en een typisch Vlaams Ardennenbos met vooral beuk en ondergroei van wilde hyacint. Dit bos, op de heuvel en de flanken van de Koppenberg vormt een groene long tussen Melden, Oudenaarde en Nukerke.

We krijgen deze morgen dus al veel om van te genieten!

Op de middag eten we onze boterhammen op in de schilderachtige stad Oudenaarde, waar de gids van de namiddag ons opwacht voor een excursie in het Trimpontbos in Everbeek. Dit boscomplex is één van de rijkste van de streek. Het reliëf is hier sterk geaccidenteerd en ingesneden door enkele bronbeken, die behoren tot de zuiverste van Vlaanderen. Aan de oevers prijken grote velden daslook, reuzenpaardestaart, bittere veldkers, hangende zegge, enz.. In de drogere gedeelten van het bos groeien nog enkele gele narcissen tussen de wilde hyacinten.

Waarschijnlijk brengt de gids ons ook naar een plekje waar de wrangwortel nog groeit.

Doordat de wandeling start op de top van een 'getuigenheuvel' zal de gids zeker onze aandacht trekken op de geologie van deze streek, die op flora en fauna een sterke stempel drukt. En doordat de wandeling langs een kleinschalig weidenlandschap loopt zullen we zeker ook kunnen genieten van de zang van geelgors, grasmus en ander klein grut.

Vertrek 7u45 Zwembad Sint-Niklaas of 9u kerk Melden.

Vm: Kommenberg in Melden met G. De Ghesquière.

Nam: Trimpontbos met Paul Geeroms.

Meenemen:

- makkelijke wandelschoenen en best ook laarzen
- boterhammetjes graag in milieuvriendelijke verpakking om een aluminiumberg te vermijden.

Info: Christel Strybos 052/46.00.58

Vzw Durme Dag van de Aarde.

Deze maal slaan Natuurpunt regio Schelde-Leie, Stichting Omer Wattez vzw en Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen de handen in elkaar voor een grote provinciale activiteit in Oudenaarde.

Er is een hele waaier aan activiteiten. Zo zijn er groepswandelingen doorheen de mooiste natuurgebieden van de Vlaamse Ardennen in het kader van de jaarlijkse Vlaamse Ardennendag van Natuurpunt regio Schelde-Leie. De natuur- en milieuzoektocht met stops brengt je langs enkele mooie plekjes in de omgeving van de Oudenaardse Vestingen. Doorheen het centrum van Oudenaarde gaat een steentocht door met aandacht voor de geologie van de Vlaamse Ardennen. De oriëntatietocht is avontuurlijker. Hiervoor breng je best je kompas mee. Voor wie liever fietst is er een fietstocht langs welige wegen richting natuurreservaat De Langemeersen en Domein De Ghellinck (Elsegem).

Dit evenement begint om 10u en eindigt om 17u. De toegang is gratis, enkel de fiets- en wandeltochten kosten 1 euro per persoon, 2 euro per gezin (drankje inbegrepen). Centrale plaats van dit gebeuren is de sportzaal van het Sint-Bernarduscollege te Oudenaarde (volg de aanduidingen in centrum van Oudenaarde)

Op de Dag van de Aarde probeert de Oost-Vlaamse natuur- en milieubeweging zich van zijn beste kant te laten zien. De Oost-Vlaamse natuur- en milieubeweging heeft daarin heel wat steun nodig en rekent daarvoor op uw aanwezigheid!

Info: Peter Claus, 09/348 30 20 of op www.stichting-omer-wattez.be

Vzw Durme + CVN Natuurwandeling langs de reservaatzone Donkmeer

begeleid door een CVN-gids. Afspraak: 9u, houten chalet, ingang "Nieuwdonk" in Overmere. Info: Peter Claus, 09/348 30 20.

CVN

5u00 Durmebrug Waasmunster. L

Barbierbeek

14u00 Kerk Bazel. L

Oost-Sivepolder Temse

14u30 Steenbakkerij, Warandestr., Steendorp. L

R. De Vidtsparck St-Niklaas

10u00 Koer Kasteel Walburg. *

Stroppers St-Gillis-Waas

10u00 Kerkje van 't Kalf St-Gillis-Waas. L

Vlietbos

10u00 Hoek Dwarslaan/Verbrandendijk
Zwijndrecht. L

Woensdag 27 april

vzw Durme

Plantenwandeling in het reservaat 'De Eenbes'

De Eenbes is een klein reservaat van vzw Durme en maakt deel uit van de veel grotere bosgordel van de Moervaartdepressie. De Eenbes is een prachtig gerijpt elzenbos en herbergt heel wat zeldzame bosplanten zoals Bosanemoon, Grote keverorchis en de heel zeldzame Eenbes, waarvan het reservaat zijn naam te danken heeft. Deze wandeling leert je een aantal zeldzame bosplanten, maar ook een heleboel algemenere soorten herkennen. Niet te missen!

Afspraak: 19u, bezoekerscentrum Molsbroek.
Info: Tim Audenaert, 09/348 30 320

redactieraad 't groene waasland

artikels opsturen naar gilbert.cant@tiscali.be

Zaterdag 30 april

Wase Imkersbond

Praktijkles bij M. De Waele

info bij Willy Devriese 03/755 15 65

Zondag 1 mei

Natuurpunt Waasland Noord

Vroegochtendwandeling met ontbijt.

We kiezen voor de Saleghemkreek en het Panneweel, een garantie voor de waarneming

van verschillende soorten vogels. Na de wandeling is er een stevig ontbijt voorzien. We spreken af om 5 uur aan het Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2 te Meerdonk. Voor het ontbijt dien je vooraf in te schrijven door het storten van 5 euro voor leden Natuurpunt of Vrienden Panneweel en 6 euro voor niet-leden op rekening 000-0105608-72 van Natuurpunt Waasland Noord, Recolettenlaan 22, De Klinge met vermelding ontbijt en aantal personen. Info: Marcel Van Puymbroeck, 03/770 62 38.

Vzw Durme + CVN

Natuurwandeling in het Molsbroek.

Afspraak: 14u30, bezoekerscentrum Molsbroek.
Info: Peter Claus, 09/348 30 20 *

Wase Imkersbond

Bijenmarkt Deinze

Carpooling

Hortus ter Saksen

Plantenruilbeurs

Van 10 tot 18u.

Op deze beurs worden plantenliefhebbers in de gelegenheid gebracht hun planten te verkopen of te ruilen. Als waar komen in aanmerking: 1-jarigen, vaste planten, struiken, bomen, water- en kamerplanten. Kandidaat standhouders dienen zich voor 15 april in te schrijven. Standhouders bekomen een gratis standplaats. In ruil hiervoor wordt een assortiment van 10 planten afgestaan voor een gezamenlijke ruilstand. Informatieve stands waar planten duidelijk van een naamkaartje zijn voorzien of waar vlot advies kan ingewonnen worden, kunnen meedingen voor een prijs van het gemeentebestuur. Op de ruilstand kan het publiek terecht om te ruilen. Geef wat je zelf zou willen krijgen! Bovendien vind je er ook unieke planten uit de gemeentelijke arboretumverzameling.

Organisatie: Groendienst Beveren. Plaats: Domein Hof ter Saksen. Gratis zowel voor standhouders als bezoekers.

Zaterdag 7 mei

CVN Fondatie

5u00 Oud Gemeentehuis Dries Sinaai. L

Zondag 8 mei

vzw Durme

Natuurwandeling langs de

Oude Durme

Begeleid door een CVN-gids. Afspraak: 14u Durmebrug Waasmunster. Info: Peter Claus, 09/348 30 20

Hortus ter Saksen Wandeling St.-Hubert - Nassogne.

Herneming van afgelaste wandeling van juni 04. 23,5 km, moeilijke tocht vol beklimmingen en afdalingen doorheen de mooiste bossen van de Ardennen, fraaiste traject van de Transardense Route.

Afspraak: 9u kerk St.-Hubert (via E411 Namen-Bastogne, afrit St-Hubert).

Inschrijven bij Freddy, 0475/92 34 84.

CVN Etbos Moerbeke-Waas

5u00 Café Etbos, Moerbeke-Waas. L

Keilanden

14u00 Station Sinaai. L

Schauselbroek Temse

5u00 Zwembad in Scheldepark Temse. L

Donderdag 12 mei

Wase Imkersbond

Gezondheidstoestand van onze bijen

De voedingssituatie van de honingbij. Huize Steenstraete om 20u.

Vrijdag 13 mei

Vzw Durme

Nachtegalentocht

langs de borden van het Donkmeer.

De moerasbossen rond het Donkmeer herbergen één van de laatste broedpopulaties van Nachtegaal in onze regio. Ook Wielewaal, Matkop en Blauwborst brengen er nog graag hun jongen groot.

We maken een fietstocht langsheen het Donkmeer en hebben aandacht voor de typische soorten van het Donkmeer. Zo hebben we vast en zeker aandacht voor de herkenning van veel soorten zangvogels, bewonderen we de Vissieffjes en pikken we nog een zicht op de aalscholver- en reigerkolinie mee.

Afspraak: 19u, houten chalet ingang "Nieuwdonk" in Overmere. Meebrengen: fiets, verrekijker en eventueel vogelgids. Info: Jan Maertens, 09/348 30 20.

Zondag 15 mei

Vzw Durme Natuurwandeling in de Durme-meersen.

Afspraak: 14u30, kerk Hamme Sint-Anna. Info: Frans Van Havermaet, 052/47 18 93

k a l e n d e r

Natuurpunt Zuid-Waasland + CVN Ochtendwandeling in de Daknamse Meersen.

Afspraak om 5u aan de kerk van Daknam. Mee te brengen laarzen+ verrekijker. Honden niet toegelaten.

Info: Philippe Van de Velde.

Zaterdag 21 mei

Natuurpunt Zuid-Waasland Planteninventarisatie in de Daknamse Meersen.

Kadasterpercelen worden individueel geïnventariseerd op de aanwezigheid van hogere planten.

Afspraak om 13u30 aan de kerk van Daknam.

Meebrengen: laarzen, flora, loupe.

Info: Tom Neels, 03/772 59 30.

Wase Imkersbond Praktijkles bij M. De Waele

Oosterzele. M. De Waele, Willy.

Zondag 22 mei

Velt Open tuin bij Huguette van Renterghem

Sint-Michielsstraat 9, 9130 Verrebroek van 10u tot 17u, doorlopend.

Een romantische tuin gelegen achter een hoge polderdijk die prachtig geïntegreerd is. De tuin opent op de naastliggende vaart en het omringende landschap. Een zeer bloemenrijke tuin waarin de plantenkeuze volledig aan de zware kleibodem is aangepast. Een kleine moestuin, klein fruit en fruitbomen zorgen voor opbrengst. Overal door de tuin lopen smalle paadjes die uitnodigen om op ontdekking te gaan. Er zijn zeer veel sfeervolle zitplaatsjes, hoekjes en kantjes en een grote variatie tussen open en gesloten ruimte. Voor de kinderen heel wat aanleiding tot avontuur! Ook heel wat kleine dieren vinden een plaatsje: kippen, ganzen, eenden, paard, geit, kwartels, duiven,...

CVN + Ons Streven

Geleide natuurwandeling Tielrodebroek.

Durmeveer St.-Jozefstraat Tielrode (Temse) 10u *

CVN Baggaert

14u00 Kerk Klein-Sinaai. L

Spletteren

14u30 Kerkje Daknam. L

Stropers St-Gillis-Waas

14u00 Kerkje van 't Kalf St-Gillis-Waas. L

De trein, laat je **Ver**-leiden
IR-V van Antwerpen tot Gent

IR - ✓

Vernieuwend treindienstconcept -- **V**riendelijk voor het milieu
Vult het IC-net aan -- **V**olume, met extra ruime dubbeldeksrijtuigen
Veelzijdig -- **V**oor meer comfort -- **V**aak, frequent -- **V**eilig
Verzekerde aansluiting met bus, tram en fiets -- **V**aams -- **V**ogelvrij
Vot toegankelijk voor elk met beperkingen -- **V**ervoerscapaciteit
Voor vrachtvervoer blijft er veel ruimte op het bestaande spoornet
Vug in dienst: 10 december 2006 -- **V**ereenvoudigde verkoop en tarieven

* Lees : Interregio-**V** met de **V** van (**V**ink zelf maar aan).

De trein, laat je Ver-leiden IR-V van Antwerpen tot Gent

In een notendop

Het is tijd voor een opwaardering van de treindienst op de interstedelijke spoorverbinding Antwerpen - Gent.

Op deze lijn zijn er naast de gekende hoofdstations nog treinklanten te winnen in de alsmaar meer verstedelijkte corridor van Antwerpen tot Gent.

Dit dossier schetst een scenario van opwaardering van deze hoofdspoorlijn met een sterk verbeterde interstedelijke treindienst. Behalve de binnensteden nabij de hoofdstations, komen hierdoor ook andere verstedelijkte gebieden beter binnen bereik van de trein: economische gebieden, kleinstedelijke gebieden en randstedelijke gebieden.

Daar wacht een markt.
Waar wacht het mobiliteitsbeleid op?

Dit is het toekomstscenario voor spoorlijn 59, Antwerpen - Gent :

1. IC-treinen verzorgen de (inter)nationale verbindingen en bedienen de hoofdstations om het half uur.

2. Voeg er een interregionale verbinding aan toe (IR), ook om het half uur, met ook nog stops in de regionale en randstedelijke stations.

3. Verzilver de hoge standaard van het IC-IR-net, met toevoeging van bijkomende kwaliteiten: meer aansluiting met bus, tram en fiets, een betere toegankelijkheid en integratie met het voordelige regionale tarief.

4. Nieuw materieel wordt ingezet, het liefst de nieuwste dubbeldeksrijtuigen, om de geschetste toegevoegde waarde te kunnen realiseren.

5. Een eenvoudig verkoop- en controlesysteem, samen met gerichte promotie en wervende communicatie ondersteunt dit alles.

6. Het resultaat is meer personenvervoer en ruimte voor extra goederentreinen op deze hoofdspoorlijn.

7. In dienst op 10 december 2006. Het materieel is er. Het personeel is er. De lijncapaciteit is er. De wegen in deze corridor zitten vol.

De trein, laat je ver-leiden **IR - V**
van Antwerpen tot Gent

Problemen

De NMBS heeft in 1998 - met succes - grote vernieuwingen doorgevoerd op de IC-IR-verbindingen. De IC-treinen tussen Antwerpen en Gent doen het goed. Zelfs buiten de spits hebben ze dikwijls een goede bezetting. Maar alles kan beter.

Van Antwerpen tot Gent hebben de spoorwegen een nog veel te klein marktaandeel in de totale vervoersbehoeften. Er hapert nog veel aan de dienstverlening op deze hoofdspoorlijn :

1. De trein is niet of weinig aanwezig in de voorstedelijke gebieden zoals in de omgeving van Antwerpen-Zuid (woongebied, Alcatel, PIVA, Bouwcentrum...) en Sint-Amandsberg en Oostakker (woongebied, Volvo, Glorieux, Carrefour...). De sneltreinen rijden er gewoon voorbij. Men moet er grote omwegen maken op verbindingen met deze verdichte stadswijken.

2. In het kleinstedelijk gebied Beveren, is het aanbod ook benedenmaats. De trein stopt er niet om het half uur. En voor een eenvoudige verbinding op dezelfde lijn, richting Gent, moet men overstappen op volle IC-treinen.

3. De talrijke bestemmingen in de havengebieden van Gent en Antwerpen zijn onvoldoende ontsloten. In Zwijsdracht of Beveren enerzijds en in Gent-Dampoort anderzijds zijn er geen of geen goede busaansluiting (De Lijn of bedrijfsbussen) naar de havengebieden. In Sint-Amandsberg en Oostakker zijn er zelfs geen stations meer voor dit soort verbindingen.

4. Een aantal aansluitingen tussen klokvast treinen van het IC-IR-net hebben structurele gebreken. Van Dendermonde en Zele naar Gent-Dampoort is de aansluiting met 20' minuten overstaptijd niet wervend. Van Sinaai en Belsele naar Gent, 27 minuten overstaptijd te Lokeren. Van Beveren naar Temse, Bornem en Puurs : 49' overstaptijd te Sint-Niklaas.

5. De aansluitingen tussen trein en tram en bus kunnen beter. Op de corridor van Antwerpen tot Gent zijn er zes stations waar dagelijks meer dan 1000 bussen en trams vertrekken: Gent-Sint-Pieters, Gent-Dampoort, Sint-Niklaas, Antwerpen-Zuid, -Berchem en -Centraal. Indien meer treinen erop zouden aansluiten, zou dat een veel bruikbaar totaalproduct opleveren.

6. Er rijden spitsuurtreinen met amper twee rijtuigen door de Kennedytunnel of op de Gentse ringlijn, terwijl de E17 ernaast, structureel vol zit.

7. De tariefstructuur bij de NMBS is nog steeds niet op punt gesteld. De NMBS blijft kaartjes verkopen, die klanten moeten invullen met de pen. Klanten moeten twee tot tien keer de verkoopskost betalen, wanneer zij respectievelijk een retourkaartje of tien kaartjes ineens kopen. De NMBS heeft tien jaar nodig gehad om de Key-Card op punt te stellen... en ze is nu al verouderd.

Het spoor tussen Antwerpen en Gent moet meer aankunnen, het liefste zonder bijkomende productiemiddelen.

En dat kan.

Visie

Tussen het succesverhaal van vooral het IC-net en de regionale noden gaapt een groot gat in de mobiliteitsmarkt. Daar wil **IR - V** van Antwerpen tot Gent een antwoord op geven, bij middel van een kwaliteitsvol product, dat gepositioneerd is tussen goede IC-treinen en L-treinen of streekbussen. Deze laatste stellen op regionaal niveau niet veel voor, want deze laatste zijn ontsluitend.

IR - V van Antwerpen tot Gent wil de ontbrekende schakels in het spoorvervoer invullen tussen de verstedelijkte gebieden van Antwerpen tot Gent, met een goed treinproduct op regionaal niveau van het type IR of Interregio.

En er is de sociale dimensie. In de verstedelijkte gebieden van Antwerpen tot Gent zijn er veel mensen gebaat met een betere trein. Daar zijn klanten te verdienen. Daar is een maatschappelijke rol weggelegd voor het openbaar vervoer.

IR - ✓

Er zijn nauwelijks investeringen nodig. De beschikbare capaciteit op de hoofdspoorlijn Antwerpen - Gent is er. Er is voldoende toegewijd personeel en treinmaterieel ter beschikking. Tijd om er meteen mee te beginnen.

Er is een verruimd aanbod bij het spoor nodig. De pendel vertegenwoordigt niet meer dan 1/3 van de totale behoeften. De overige 2/3 vertegenwoordigen een markt, die heel de dag door vervoersbehoeften heeft en dit iedere dag.

Er moet meer vervoer op het spoor afgewikkeld worden met personen- en met goederentreinen samen. **IR - V** van Antwerpen tot Gent wil bewust meer personentreinen op lijn 59 inzetten, waarbij tegelijk ruimte vrij blijft voor extra goederenverkeer, nu de overslag in de havengebieden sterk gaat groeien. De grote wegen binnen de corridor tussen Antwerpen en Gent, zoals E17, N70 en N49, zitten overvol zijn. En in de talrijke stedelijke gebieden is het op veel meer wegen aanschuiven en stress. Tijd voor een nieuwe overstapcultuur.

De milieudruk van verkeer neemt toe.

IR - V van Antwerpen tot Gent biedt een realistisch perspectief op een daadwerkelijke bijdrage aan de mobiliteitsproblemen in dit onderdeel van de Vlaamse Ruit. Veiligheid, vervoersalternatieven, milieu, vervoerscapaciteit en socio-economische argumenten zijn samen aan zet. Dit is de visie waar grote groepen van mensen voor willen gaan.

IR - V , een integraal vervoersconcept

De **IR - V** van Antwerpen tot Gent is een onderbouwd totaalconcept van vernieuwing in de dienstverlening van het personenvervoer op deze spoorverbinding.

Kan er nog veel vernieuwd worden op dit traject? Ja, want een treindienst is een halfafgewerkt product. Hij haalt de mensen niet op, waar ze willen vertrekken. Hij zet ze niet af op de bestemming. Hij rijdt niet op het gewenste ogenblik. Hij is moeilijk of helemaal niet toegankelijk voor ieder met beperkingen.

Met het project **IR - V** van Antwerpen tot Gent wil de regio aantonen, dat de trein kan doorgroeien van halfafgewerkt product tot een integraal vervoersconcept op maat van verstedelijkte gebieden in de regio. Hij kan niet het vervoer van deur tot deur waarborgen zoals de auto. Maar hij heeft meer potenties, dan de klassieke trein nu biedt.

IR - ✓

IR-V Antwerpen - Gent

Lijn 59	IC-C	IC-L	IR-V	L	IC-G	IR-V	P
Antwerpen-Centraal	v	6:07	6:16	6:13	6:27	6:37	6:45
Antwerpen-Berchem	v	6:12	6:20	6:18	6:31	6:42	6:52
Antwerpen-Zuid-IR	v		6:25	6:23	6:35		6:55
Zwijndrecht-IR	v		6:30	6:30	6:40		7:00
Molisele	v				6:43		
Beveren-IR	v		6:34		6:45		7:04
Nieuwkerken-Waas	v				6:50		
Sint-Niklaas	a	6:27	6:40		6:53	6:57	7:10
Sint-Niklaas	v	6:29	6:34	6:41		6:58	7:04
Heusela	v		6:38			7:08	
Sinaas-IR	v		6:40			7:10	7:16
Lokeren-IR	v		6:46	6:52		7:16	7:22
Sint-Amandsberg-IR	v						
Gent-Dampoort	a	6:47	7:02	7:10	7:17	7:32	7:40
Gent-Dampoort	v	6:48	7:06	7:11	7:18	7:36	7:41
Gentbrugge	v			7:14			7:44
Gent-Sint-Pieters	a	6:55	7:13	7:19	7:25	7:43	7:49
Lille							

IC-C en IC-G bedienen de Hoofdstations
 IR-V bedienen daaronder de regionale en voorstedelijke stations
 IC-L en L-treinen ongewijzigde bediening
 P- en T-treinen ad hoc te wijzigen hoofdstations

Voorbeeld van dienstregelingontwerp: de IC-treinen leggen zich toe op de hoofdstations, de IR-V-treinen op tussengelegen stedelijke en economische gebieden. IR-V-treinen ontduubelen de overvolle IC-treinen. Er worden vier sneltreinverbindingen per uur aangeboden tussen hoofdstations.

Met dit project wordt tegelijk de koele relatie tussen federale spoorwegen en regionale verzuchtingen nieuw leven ingeblazen. De NMBS focust zich te eenzijdig op IC-verbindingen en op communautair evenwicht. En de regio's nemen te weinig engagementen in het zware treinsysteem. De theorie van structuurplannen en mobiliteitsplannen moet ook toepassing vinden op andere niveaus, dan de belbus of doorstroming op een gewestweg.

1. Een nieuwe treinserie op de lijn Antwerpen - Gent

* De IR - V van Antwerpen tot Gent is een geheel nieuwe treinserie. Deze wordt ingepast in het bestaande aanbod van IC- en L-treinen, zoals te zien is in de tabel op volgende bladzijde.

* Het is een treinserie met om het half uur een vertrek, zoals voorzien in het Vlaamse decreet op de basismobiliteit. Op werkdagen ieder half uur een vertrek tussen 6 en 21 uur. De andere dagen tussen 8 en 23 uur.

* De IC-treinen kunnen voortaan de stop te Antwerpen-Zuid en te Lokeren overslaan. Ze stoppen nog enkel in de Hoofdstations, zoals vastgelegd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Van daaruit worden de (inter)nationale verbindingen aange-

boden.

* De IR - V van Antwerpen tot Gent, neemt de stops te Antwerpen-Zuid en Lokeren over van de IC. Hij stopt ook in de regionale en voorstedelijke stations. Maar het is geen stop-trein of L-trein. Deze laatste blijft gewoon zijn werk doen.

2. Vanaf 10 december 2006 in dienst

* Op 12 december 2004 is een nieuwe dienstregeling in voege getreden. In het nu lopende dienstregelingjaar, geldig tot en met 10 december 2005, zitten dezelfde hiaten in het aanbod zoals hiervoor kort geschetst. Er is niets verbeterd.

* Ten laatste op 10 december 2006 moet IR - V van Antwerpen tot Gent op het spoor verschijnen. Een uitbreiding in het kader van Minder Hinder, is gewenst. De NMBS-directies van het district Noord-Oost (Antwerpen en Limburg) en Noord-West (Oost- en West-Vlaanderen) mogen wat beter samenwerken. Idem dito voor De Lijn Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Over het water kan samenwerking niet misstaan.

* Nu voorgesteld, morgen ermee beginnen. Het moet nu maar eens gedaan zijn met het wachten op grote werven, die ooit wel eens afgewerkt raken. Eind 2007 wordt het miljardproject van Antwerpse Noordzuidverbinding opgeleverd. Maar, het is nog bijzonder vaag welke kwaliteitssprong er op de lijn Antwerpen - Gent wordt voorgesteld. Er moet nu een grote toegevoegde waarde voorbereid worden om daadwerkelijk meer mensen op de rails aan te trekken.

* De IR - V van Antwerpen tot Gent kan vrij vlug in dienst komen. Er is een korte voorberei-

		met op werkdag, zaterdag, feestdag		andere dag		andere dag		zaterdag, zondag, feestdag								
Lijn 59																
Antwerpen-Centraal	v	6:16	6:46	7:16	7:46	8:16	8:46	19:46	20:16	20:46	21:46	21:46	22:16	22:46	23:16	23:46
Antwerpen-Berchem	v	6:21	6:51	7:21	7:51	8:21	8:51	20:01	20:31	21:01	21:31	21:31	22:01	22:31	23:01	23:31
Antwerpen-Zuid	v	6:26	6:56	7:26	7:56	8:26	8:56	20:06	20:36	21:06	21:36	21:36	22:06	22:36	23:06	23:36
Zwijndrecht	v	6:31	7:01	7:31	8:01	8:31	9:01	20:11	20:41	21:11	21:41	21:41	22:11	22:41	23:11	23:41
Beveren	v	6:36	7:06	7:36	8:06	8:36	9:06	20:16	20:46	21:16	21:46	21:46	22:16	22:46	23:16	23:46
Nieuwkerken-Waas	v	6:41	7:11	7:41	8:11	8:41	9:11	20:21	20:51	21:21	21:51	21:51	22:21	22:51	23:21	23:51
Sint-Niklaas	a	6:46	7:16	7:46	8:16	8:46	9:16	20:26	20:56	21:26	21:56	21:56	22:26	22:56	23:26	23:56
Sint-Niklaas	v	6:51	7:21	7:51	8:21	8:51	9:21	20:31	21:01	21:31	22:01	22:01	22:31	23:01	23:31	24:01
Heusela	v	6:56	7:26	7:56	8:26	8:56	9:26	20:36	21:06	21:36	22:06	22:06	22:36	23:06	23:36	24:06
Sinaas-IR	v	6:57	7:27	7:57	8:27	8:57	9:27	20:37	21:07	21:37	22:07	22:07	22:37	23:07	23:37	24:07
Lokeren	a	6:58	7:28	7:58	8:28	8:58	9:28	20:38	21:08	21:38	22:08	22:08	22:38	23:08	23:38	24:08
Lokeren	v	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09
Sint-Amandsberg	v	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09
Gent-Dampoort	a	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09
Gent-Dampoort	v	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09
Gentbrugge	v	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09
Gent-Sint-Pieters	a	6:59	7:29	7:59	8:29	8:59	9:29	20:39	21:09	21:39	22:09	22:09	22:39	23:09	23:39	24:09

Voorbeeld van Basismobiliteit op het regionale spoor: om het half uur een trein, heel de dag, elke dag.

Voorbeeld van communicatie : één eenvoudige tabel, zonder veel abstracte tekens en voetnoten die niet opvallen...

IR-V Antwerpen - Gent

De extra capaciteit van de bestaande dubbeldekstreinen goed benutten (foto: NMBS).

dingstijd voor de exploitatie en promotie nodig, want het concept is in dit dossier al vrij grondig uitgewerkt. December 2005 lijkt niet meer haalbaar, één jaar later wel.

- * Voorlopig vanaf Antwerpen-Centraal, later vanaf Antwerpen-Luchtbal of nog noordelijker. Zo kan de Antwerpse Noordzuidverbinding ook gebruikt worden voor regionale treindiensten, waarmee tegelijk nog meer randstedelijke gebieden goede verbindingen krijgen.

3. Vervoerscapaciteit

- * Er vertrekt om het half uur een **IR - V** zoals te zien is in de ontwerpdienstregeling op de vorige bladzijde. Samen met de IC-treinen worden 4 treinen per uur aangeboden tussen hoofdstations.

- * De **IR - V** rijdt ongeveer in gelijke tred met de goederentreinen en de IC-treinen. Op die manier is de vervoerscapaciteit van de Vlaamse Hoofdspoorlijn goed benut en rijdt de ene trein niet in de weg van de andere.

- * Met het inzetten van de nieuwste dubbeldeksrijtuigen (type M6) is er veel meer ruimte in elk rijtuig. Dit is een troef, want er kunnen meer mensen in de trein, zodat meer mobiliteit mogelijk is in com-

IR-v van Antwerpen tot Gent, kansen op tariefintegratie in drie vervoerregio's (kaartfragment uit : Op 1 Lijn nr. 41 mei 2003, blz. 2).

IR - ✓

fortabele omstandigheden.

- * De **IR - V** moet op spitsmomenten zo'n 500 klanten ineens kunnen vervoeren met amper zes rijtuigen. Meer kan beslist ook.

- * Alle **IR - V** -treinen hebben één comfortabele standaardklasse. Er is dus veel minder stress bij het instappen, waardoor de stops onderweg vlotter afgehandeld kunnen worden. Wie wil blijven genieten van de ruimte en rust in eerste klasse, die neemt de IC-trein. Kortom, de integrale kwaliteit zit

verborgen in de details.

- * Er kan een stilteafdeling aangeboden worden als werkruimte met laptopaansluiting. Pictogrammen aan buiten- en binnenzijde geven dit aan. Vaste klanten weten waar dit te vinden en ze waarderen dit.

- * Door ook nog de regionale tariefstructuur (zie hierna) te integreren in de **IR - V** worden de vervoerstromen verdeeld. In de IC-treinen komt er capaciteit vrij. Regionale klanten zullen bij voorkeur de regionale trein willen gebruiken.

- * 's Avonds laat, of 's morgens vroeg kan men gerust iets minder IC-treinen laten rijden door deze te versmelten met de nieuwe **IR - V**.

4. Extra's in de vervoersketen

- * Door de **IR - V** toe te voegen op lijn Antwerpen - Gent klikken meer aansluitingen als vanzelf in mekaar. Er ontstaan meer en goede aansluitingen met de regionale lijnen St-Niklaas - Mechelen en Lokeren - Dendermonde, zonder dat op die lijnen extra verbindingen worden ingezet.

- * Van Zwijndrecht en Beveren naar Temse en verder, 4' overstaptijd;

- * Van Dendermonde en Zele naar St-Amandsberg en Gent-Dampoort, 6';

IR - ✓

* In elke **IR - V** -trein zit een multifunctioneel rijtuig, met ruimte voor veelzijdig gebruik (zie foto). Dit rijtuig biedt een betere toegankelijkheid vanaf het perron voor ieder met beperkingen. Het heeft een platform en buitendeuren ongeveer op perronniveau. Er is een 'integrale loopweg' tot bij de multifunctionele ruimte.

* Die ruimte is er voor (vouw)fietsen, buggy's, rolwagens, bagage. Hiermee biedt de trein een extra vogelvrij gevoel, voor de vele groepen met beperkingen. Die rijtuigen moeten altijd op dezelfde plaats in de trein aanwezig zijn, zodat de klanten, die op deze kwaliteit aangewezen zijn, weten waar precies ze moeten wachten, om met gemak te kunnen instappen.

* Het meenemen van de vouwfiets (gratis) of de fiets (een zacht prijsje, buiten de spits) moet gepromoot worden. Zo wordt elke stationsomgeving *vóór én na* de treinrit veel ruimer. In tien minuten fietsen komen meer bestemmingen binnen bereik, zonder wachten of zonder angst voor het missen van aansluitingen.

* In het multifunctionele rijtuig is er plaats voor een automaat met koffie en frisdranken. Nabij de platformen kan een selectief inzamelsysteem voor afval worden voorzien. Er zijn dan geen sturende 'vuilbakken' meer bij de zitplaatsen. Comfort, netheid en voordeliger onderhoud geven mekaar de hand.

* In late en vroege treinen wordt vaak veel lucht vervoerd. Met het gratis laten meenemen van de fiets in die treinen wint iedereen. Want, men heeft altijd aansluiting, ook bij vertraging; geen zorgen om een laatste tram of bus te missen, of een taxirit wordt uitgespaard. Die zwak bezette treinen

IR-V Antwerpen - Gent

winnen tevreden klanten.

5. Aansluiting met de regionale tariefstructuur

* Klantenbinding en verkoopmanagement moeten samen doorgevoerd worden. Dat kan, door het tariefsysteem van De Lijn, per vervoerregio, toe te passen in de regionale treinen : Antwerpen, Sint-Niklaas en Gent, zoals afgebeeld hiernaast.

* Er moeten dan knipautomaten voor de Lijnkaart op de perrons worden voorzien, zoals er nu MIVB-automaten in de Brusselse stations staan. En er zijn verkoopautomaten van De Lijn nodig, naast de loketbediening. De verkoopkosten kunnen omlaag en de klant verdient er wat aan. Er wordt een aantrekkelijk totaalproduct aangeboden tegen scherpe prijzen.

* Met de volledige tariefintegratie met De Lijn is ook in het tariefsysteem de aansluiting verzekerd. Men moet geen drie keer een kaartje kopen binnen één verplaatsing en geen drie keer instaprecht of verkoopkosten betalen. Met de Lijnkaart of Pazz rijdt men in vlotte tarief-aansluiting van bijvoorbeeld Moerbeke-Waas naar Deurne-Noord.

* Met de Buzzy-Pazz of de Omni-Pazz van De Lijn blijven jong en oud trouw aan het openbaar vervoer. Misschien moet van deze Pazzen een Plus-versie uitgebracht worden, zodat men hem kan laten geldig maken voor meerdere vervoergebieden om hem in de **IR - V** te kunnen gebruiken.

* Naast het belang van Vlaamse bijdragen in Basismobiliteit, moeten het Vlaamse Gewest en de provincies het belang van deze veelzijdige mobiliteit ondersteunen, zodat een autonome regionale ontwikkeling niet verder afgeremd wordt door federale wafelijzerpolitiek en besluiteloosheid inzake mobi-

*Weldra ook op het treinperron
en in de regionale trein?*

IR - ✓

teitsaanpak.

6. Extra's, mooi meegenomen

* De **IR - V** haalt gemiddeld 70km/h en een topsnelheid tot 140 km/h. Wie nog tien minuten nodig heeft vóór en tien minuten na de treinrit, is in totaal nog altijd vrij snel ter bestemming. Mede door de hogere frequentie wordt de wachttijd voor verbindingen tussen hoofdstations ook ingekort. Ongeveer 10 minuten later is er alweer een vertrekkende trein.

* De **IR - V** is vriendelijk voor het milieu. Er zijn geen nieuwe wegen nodig. Dat is klaar en duidelijk.

* Vaak te veel vergeten als argument: de trein is een veilig vervoermiddel, dat nu voor meer groepen, gebieden en op meer tijdstippen binnen bereik komt.

De ondergetekende verenigingen, als representatief onderdeel van het maatschappelijk forum in het Waasland, het Gentse en of het Antwerpse, vragen om dit voorstel tot vernieuwing op het spoor ernstig te onderzoeken op zijn haalbaarheid.

IR - ✓

Het is wenselijk om een stuurgroep IR - V op te richten. Deze kan de gezamenlijke wensen en mogelijkheden van bedrijven, De Lijn, de NMBS en de verschillende overheden, belast met het ruimtelijke en

IR - ✓

mobiliteitsbeleid, op mekaar af stemmen.

Op de agenda staat samenwerking met volgende taakstelling:

- **Vorbereiden van een modelproject op de Vlaamse Hoofdspoorlijn Antwerpen - Gent, naar het voorbeeld van het geschetste IR - V -concept.**

- **Integratie van ruimtelijke en mobiliteitsdoelstellingen.**

- **Realisatie van de hoogst mogelijke toegevoegde waarde op spoor- en wegennet samen én in de omgeving ervan.**

Alleen op die wijze is een totaalaanpak mogelijk en is de kans op succes binnen een integraal ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid het grootst.

A.B.L.L.O. vzw

**A.B.L.L.O. vzw
AKTIEKOMITEE TER BEVEILIGING VAN
HET LEEFMILIEU OP DE LINKER-OEVER
EN IN HET WAASLAND v.z.w.
Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas**

**BTTB vzw
H. Frère-Orbanlaan 570
B-9000 Gent
Tel. 09 223 86 12
Fax 09 233 97 29
info@bttb.be**

SAMENGEVAT

IR-V Antwerpen - Gent

IR - ✓

De trein, laat je *Ver*-leiden IR-V van Antwerpen tot Gent

ABLLO vzw (Regionale milieuvereniging in het Waasland) en BTTB vzw (belangenbehartiger van de openbaarvervoergebruikers) hebben andermaal de krachten gebundeld. Ze hebben een nieuw treindienstconcept ontwikkeld voor de Vlaamse hoofdspoorlijn Antwerpen -Gent.

Voortbouwend op het dossier **Nieuwe Regionetwerken (1995)** wordt opnieuw een baanbrekende bijdrage voorgesteld om de trein, op (en rond) die lijn, daadwerkelijk voor heel veel meer mensen aantrekkelijk te maken.

- een aanbod op regionaal niveau, van het type IR, dat de IC mooi aanvult;
- betere aansluitingen met de regionale lijnen;
- maar ook betere aansluitingen met De Lijn;
- een reeks van toemaatjes, om de nieuwe IR-trein, te doen smaken bij het brede publiek, niet in het minst wat comfort en betere toegankelijkheid betreft;
- en toch ruimte voor meer goederentreinen...

Beide verenigingen gingen op zoek naar de gebieden, die veel inwoners tellen. Dat zijn de stedelijke en randstedelijke gebieden. Het is vooral in deze laatste dat de trein nog onvoldoende in de smaak valt, gewoon omdat de kwaliteit van de treindienst er ondermaats is. Het is dààr, dat de trein massamobiliteit kan waarborgen.

De kwaliteit waarmee we je willen verleiden is :

- een trein om het half uur in meer stations;

Laat je verleiden, bijvoorbeeld van Beveren naar Bornem, van Antwerpen-Zuid naar Lokeren, van Zele naar Gent.... met een veel betere treindienst op verbindingen waar de IC gewoon aan voorbijrijdt of waar de bus niet kan aan tippen.

Met betere aansluitingen.

Je hoeft niet nog eens tien jaar te wachten op Nieuwe Regionetwerken.

De trein, laat je *Ver*-leiden IR-V van Antwerpen tot Gent

NATUURPUNT ZUID-WAASLAND LIBELLENCURSUS

Libellen behoren tot de oudste dieren van onze aarde: nog ieder jaar worden fossiele resten van deze insecten opgegraven. Tot op vandaag blijven het fascinerende beestjes, al was het maar om hun spectaculaire gedaanteverandering!

Mensen die minder met de natuur vertrouwd zijn, weten vaak niet wat ze van die libellen moeten denken: er worden hen allerlei eigenschappen toegedicht die ze bij nader inzien helemaal niet bezitten: met hun vleugels kunnen ze je geen snijwonden toebrengen... ze zuuigen geen bloed...

Wat ze we doen, wat ze eten, hoe en waar ze leven, dat verneem je in deze boeiende cursus. De cursus gaat door in de late lente en vroege zomer omdat dan echt het moment is aangebroken om deze beestjes te bewonderen...

De cursus bestaat uit twee theorielessen en drie uitstappen met practicum.

Een syllabus wordt je bezorgd.

Praktisch

Deze cursus gaat door op volgende data en plaatsen:

a. Theorie

Vrijdag 13 mei 2005: om 19u30 in de lokalen van de VTS 3, Breedstraat 104 te Sint-Niklaas.

Vrijdag 3 juni 2005: eveneens om 19u30 in bovenvermelde school.

Parkeren op de speelplaats is mogelijk. Deze school is te voet vanuit het station van Sint-Niklaas makkelijk bereikbaar: 15 min. Stappen in oostelijke richting. Met de bus kan je eveneens vanaf het treinstation verder te voet stappen, richting ring!

foto : Liliane Verbeke

Wie problemen zou hebben om de leslocatie toch te bereiken mag gerust een seintje geven aan Christel Strybos (zie inschrijvingsmodaliteiten). Wij zorgen voor een goede oplossing.

b. Practicum

Zaterdag 4 juni 2005: We trekken naar de Daknamse meersen. We verzamelen om 13u30 aan het zwembad van Sint-Niklaas. Wie rechtstreeks rijdt ontmoeten we aan de kerk van Daknam om 14u.

Zaterdag 18 juni trekken we via car-pooling naar natuurgebied De Liereman in Oud-Turnhout. We verzamelen om 12u30 aan het zwembad van Sint-Niklaas.

Op zaterdag 10 september rijden we naar het Steengelaag te Stekene. We verzamelen om 13u30 aan het zwembad in Sint-Niklaas. Wie rechtstreeks rijdt ontmoeten we aan het oud station van Stekene.

De lesgever

Voor deze cursus doen we beroep op Nobby Thys. Hij is werkzaam bij Natuurpunt nationaal, afdeling NME. Reeds enkele jaren is hij de veel geloofde animator van cursussen over insecten. Hij publiceerde ook enkele studies over de sprinkhanen, o.a. in het vroegere Wielewaal-tijdschrift. Bij Natuurpunt is hij tevens verantwoordelijk voor de Insectenwerkgroep.

Inschrijven

Aangezien de plaatsen voor deze cursus beperkt zijn, is het noodzakelijk om in te schrijven op volgende wijze:

Neem eerst en vooral contact op met Margot Van den Berghe, 03/776 90 38

Prijs 25 Euro leden en 35 Euro niet-leden, 880-4709431-31 t.n.v. NP Zuid-Waasland, vermelding "Libellencursus". Info: Christel Strybos, 052/46 00 58

foto : Liliane Verbeke

Wandeling Moervaartmeersen

Vertrek om 1400u aan het wijkschooltje van de Leebrug (Sinaai). Meebrengen: laarzen + verrekijker. Honden niet toegelaten. Info: Tom Neels (03/772 59 30)

Zaterdag 28 mei**Natuurpunt Zuid-Waasland Strepen voor Flo.Wer**

Inventarisatie van een kilometerhok op de aanwezigheid van hogere planten in de regio Sint-Niklaas. Meebrengen: laarzen, flora, loupe. Afspraak om 14u. Info: Tom Neels 03/772 59 30.

Zondag 29 mei**vzw Durme****Ring van jonge Steenuilen.**

Afspraak: 10u kerk Hamme Sint-Anna. Info: Frans Van Havermaet, 052/47 18 93

CVN Scheldeboorden Antwerpen LO

10u00 Hoek Beatrijslaan/Galgenweellaan, Antw.LO. L

Donderdag 2 juni**vzw Durme Natuurwandeling in de Hekkenhoek**

begeleid door een CVN-gids. Afspraak: 19u Koopcentrum 't Ros Beiaard in Grembergen. Info: Peter Claus: 09/348 30 20.

Wase Imkersbond Open Voordracht

Honing in de wonde? Bruikbaar product of larie? Huize Steenstraete. Marcel Van Damme

Zondag 5 juni**Velt Open tuin bij Theo van Hiel**

Holstraat 10, St.-Gillis-Waas van 10u tot 17u doorlopend.

Een zeer goed opgebouwde en gestructureerde, waardevolle tuin met golvende lijnen. Hij maakt door de keuze van beplanting en een juiste aanleg deel uit van het omgevende landschap. Er wordt gewerkt met oog voor de natuur waarbij wilde planten, vogels en insecten de nodige kansen krijgen. Er is een grote variatie aan groenvormen, waarbij ook de groentetuin geïntegreerd is. In deze kringlooptuin wordt het dode hout op verschillende manieren verwerkt: stapels takken, twijgen en ruw vlechtwerk dat begroeid is. De graslandjes krijgen een aangepast beheer. Er is een grote soortenrijkdom van graslandplanten die ingezaaid werden. Het lange gras wordt ter plaatse gecomposteerd of

dient als diervoer.

Vzw Durme + CVN Natuurwandeling in het Molsbroek

Afspraak 14u30, bezoekerscentrum Molsbroek. Info: Peter Claus, 09/348 30 20.

Natuurpunt Waasland-Noord, ABLLO EN Vriendenkring Panneweel busuitstap naar de streek van Hoegaarden (Brabant)

Een mooie landschapswandeling brengt ons langs enkele natuureservaten in beheer bij Natuurpuntafdeling Velpe-Mene met o.a. graan-akkerreservaten, holle wegen, bloemrijke graslanden en broekbossen. In de afgewerkte ruilverkaveling Hoegaarden bekijken we de landschapsinrichting en projecten ter bescherming van de Hamster.

Vertrek om 8u aan de kerk van Sint-Gillis of om 8.15u aan de bushalte ter hoogte van het politiekantoor van Beveren.

Kostprijs: 12 euro (8 euro voor kinderen onder de 12 jaar) vóór 1 juni te storten op nr 000-0105608-72 van Natuurpunt Waasland-Noord te 9170 De Klinge.

Inlichtingen: Jan Dhollander 037706426

CVN Drie Beken

14u00 Hoek Pismolenstraat-Kerkstraat Bazel. L/*

Kruiskapel Eksaarde

14u00 Kerk Eksaarde. L

Vrijdag 10 juni**Natuurpunt Zuid-Waasland + CVN****Avondwandeling in de Daknamse Meersen**

Vertrek om 20u aan de kerk van Daknam. Mee brengen laarzen+ verrekijker. Honden niet toegelaten.

Info Philippe

Zaterdag 11 juni**Natuurpunt Zuid-Waasland****Planteninventarisatie in de Reepkens en de Turfmeersen.**

Samen met het FON en afdeling Moervaart-Zuidlede. Afspraak om 9u15 aan de kerk van Wachtebeke, volledige dag. Meebrengen: laarzen, flora, loupe, picknick.

Zondag 12 juni**Vzw Durme + CVN Natuurwandeling in de Fondatie van Boudelo**

Afspraak: 14u, Oud Gemeentehuis Dries in Sinaai. Info: Peter Claus, 09/348 30 20.

Hortus ter saksen Wandeling Bokrijk - Zutendaal

Het bekende openluchtmuseum Bokrijk is de start van onze wandeling. Verder lopen we door het natuurreservaat 'De Maten'. Een 300 ha groot Kempens landschap, opgebouwd uit een reeks duinkommen afgewisseld met moerassige veengebieden. Afspraak: 9uur hoofdingang openluchtmuseum Bokrijk. Inschrijven bij Etienne, 0478/42 23 50.

Zondag 19 juni

Natuurpunt Zuid-Waasland +CVN Wandeling in de Daknamse meersen.

Vertrek om 14u30 aan de kerk van Daknam. Einde rond 17u. Mee te brengen laarzen + verrekijker. Honden niet toegelaten. Info: Philippe Van de Velde.

Zondag 26 juni

CVN Etbos Moerbeke-Waas

14u30 Café Etbos. Moerbeke-Waas; L

Hof ter Saksen Beveren-Waas

14u30 Schuilhuis in het park, Zandstraat, Beveren. L*

Zondag 3 juli

Velt Open tuin bij Huguette van Renterghem.

Sint-Michielsstraat 9, 9130 Verrebroek van 10u tot 17u, doorlopend. Zie hierboven voor een korte beschrijving.

Vzw Durme +CVN

Natuurwandeling in het Molsbroek

Afspraak: 14u30, bezoekerscentrum Molsbroek. Info: Peter Claus, 09/348 30 20.

CVN R. De Vidtpark St-Niklaas.

14u00 Koer Kasteel Walburg. *

Zaterdag 9 juli

Natuurpunt Zuid-Waasland Planteninventarisatie in het Heidebos.

Info: Tom Neels 03/772 59 30

Milieu-en Natuurweekend: "Duurzaam bouwen en leven"

Op 22-23-24 april 2005 te Lokeren.

Georganiseerd door de Milieuraad
met steun van de Stad Lokeren.

Tentoonstelling "Duurzaam bouwen en leven"

Toreenzaal (1ste verdieping) in de Torenstraat te Lokeren.

Te bezichtigen op:

- vrijdag 22/04 vanaf 19.00u en na de voordracht
- zaterdag 23/04 van 14.00u tot 17.00u
en 's avonds na de Biobabbel
- zondag 24/04 van 14.00u tot 17.00u

Voordrachtavond rond Ecologisch bouwen en wonen

- Toreenzaal op vrijdag 22/04 om 19.30u
- toespraak door de Schepen van Leefmilieu
- voordracht door VIBE (Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen)
- korte uitleg over de komende wetgeving rond nieuwe isolatienormen voor woningen
- voordracht firma Van Marcke over het aanbod van milieuvriendelijk sanitair en verwarming

Biobabbel (Velt)

- Toreenzaal op zaterdag 23/04 om 20.00u.
- Informatie-avond over biologische voeding.
- De Biobabbel zal op een eenvoudige, begrijpelijke en aangename manier tonen wat bio betekent.
- Bio staat namelijk voor kwaliteit en respecteert mens en milieu...

Bezoek ecologisch verbouwde woning te Daknam

- Zaterdag 23/04 om 14.00u, 14.45u en 15.30u.
- Inschrijving per telefoon via de milieudienst Lokeren (tel.: 09/ 340.94.63).

Geleide wandelingen

1. Thema-excursie: duurzaam herstel van de vroegere natuurwaarden te Eksaarde (vzw Durme).
Wanneer: zondag 24 april 2005 om 10.00u
Kruiskapel te Eksaarde.
2. Thema excursie: duurzaam beheer van watergebonden flora en fauna en inrichting van waterrijke gebieden (Natuurpunt).
Wanneer: zondag 24 april 2005 om 14.00u Kerk te Daknam.

SOLITAIRE BIJEN

DEEL TWEE

Blauwemetselbij

De groeiende aandacht voor natuurbescherming en -ontwikkeling in België geeft mooie en positieve resultaten. Maar er is nog veel werk om de natuur terug te herstellen en te zorgen voor een stabiel evenwicht, waarbij de mens niet langer een boosdoener is, maar mee opgenomen is in het systeem van geven en nemen.

Bij de studie van de natuur worden de bijen nog altijd te weinig bekeken.

Niet alleen de honingbijen (*Apis mellifera*), maar ook de Wilde Bijen.

Onder de Wilde Bijen verstaan we zowel de solitair levende bijen als de hommels. Ondanks hun hoge ecologische en economische waarde is deze groep dieren tot nu toe in de kou blijven staan. Bijen zijn de belangrijkste bestuivers onder de insecten. 33% van de landbouwgewassen en 67% van alle planten hebben insecten nodig voor bestuiving. Bijen zijn dus gewoon levensnoodzakelijk, want met het sterven van de laatste bij sterft ook de mens.

eenzame bijen ??

Door het verdwijnen van rietkanten, aarden wegels, braakliggende gronden, braambermen, rieten daken, houten constructies en lemen muren zijn heel wat nestgelegenheden voor solitaire bijen verloren gegaan. De solitaire bijen hebben immers holle stengels of gangen nodig om hun eitjes in te leggen.

Door de vermindering van nestgelegenheden en planten die nectar en stuifmeel leveren, de zogeheten drachtplanten, is het Wilde Bijen bestand sterk verminderd. Heel wat soorten zijn waarschijnlijk reeds uitgestorven of sterk achteruitgegaan. Maar vermits er nog geen wetenschappelijk onderzoek is gebeurd naar de Wilde Bijen in Vlaanderen weten we niet hoe de toestand is en zeker niet hoe deze evolueert.

Met het ophangen van nestkastjes slaan we twee vliegen in één klap. De solitaire bijen vinden opnieuw nestgelegenheden en er kan wetenschappelijk onderzoek verricht worden op het voorkomen van de solitaire bijen.

In en rond het nestkastje zal van begin maart tot begin augustus heel wat activiteit waar te nemen vallen. Vooral in het vroege voorjaar zijn heel wat wilde bijensoorten actief.

Naast de wilde bijen zullen ook een aantal spinnen en solitaire wespen hun toevlucht nemen tot de buisjes. Wanneer je bijvoorbeeld een buisje hebt waarin

bij elk eitje kleine spinnetjes zijn verzameld in plaats van stuifmeel, dan heb je te maken met een wesp van de familie der Pompilidae, de spinnendoders.

Pluimvoetbij

eenzame bijen ??

Wij danken alvast alle medewerkers die reeds zo een kastje aanschaffen en zo bereid zijn dit onderzoek te ondersteunen en een groot aantal soorten Wilde Bijen de kans te geven hun zo nuttige taak in de natuur verder te zetten tot het wel en wee van deze en de mensen.

Het solitaire bijen project

Om een objectief onderzoek te kunnen uitvoeren werd een nestkast ontworpen (zie voor meer info vorige groene waasland)die in grote oplage en identiek kan worden gefabriceerd. Daardoor wordt uitgesloten dat een vertekend beeld wordt gekregen doordat de parameters van het nestkastje veranderen. Nu zijn het enkel de omgevingsfactoren die een invloed hebben op de bijen die in het nestkastje komen. Hierdoor is het mogelijk om een aantal verschillende solitaire bijensoorten die voorkomen in verschillende gebieden en biotopen in kaart te brengen. Heel wat factoren zoals plantengroei, urbanisatie, landbouw, bodemtype, andere nestgelegenheden... zullen een invloed hebben op de bewoning van de nestkast. Wanneer gedurende enkele jaren voldoende gegevens verzameld worden kan de invloed van al deze factoren afzonderlijk bepaald worden.

De nestkast bevat 80 glazen buisjes met een lengte van 15 cm. De buisjes hebben een binnendiameter van 3, 4, 6 en 8 mm, waardoor alle solitaire bijensoorten in het nestkastje kunnen nestelen.

Voor het opstellen van de Atlas van de nestkastbewonende solitaire bijen in Vlaanderen worden 500 nestkasten verspreid over heel Vlaanderen. Dit komt overeen met één nestkast per hok van 5 op 5 km. Aan de mensen die een nestkast ophangen, wordt gevraagd de waarnemingen bij te houden en door te geven aan het Informatiecentrum. Alle gegevens worden verwerkt, samen met de veldwaarnemingen die zullen gebeuren.

Het Solitaire Bijen Project start in oktober 2004 en eindigt in oktober 2008. Voor de 'bijensei-

Ranonkelbij

zoenen' (van maart tot september) van 2005, 2006 en 2007 vragen we de waarnemingen bij te houden. Dit laat toe een duidelijke tijdslijn op te stellen en een antwoord te geven op de tweede vraag, of nestgelegenheden de belangrijkste beperkende factor zijn voor het voorkomen van solitaire bijen. In de loop van 2008 worden dan alle gegevens verwerkt en gepubliceerd. Ook van de andere onderzoeken die tot dan toe uitgevoerd zijn.

Alle gegevens worden uiteindelijk gebundeld en leiden hopelijk tot een mooie publicatie: 'Atlas van de nestkastbewonende solitaire bijen in Vlaanderen'.

Nestkastbewoners

Van de ongeveer 30 soorten die kunnen voorkomen zijn hieronder de meest algemene opgenomen:

Rosse metselbij – *Osmia rufa*

Herkenning: De 10 tot 12 mm lange bijtjes hebben een donkerbruine kleur met een groene metaalglans op de chitinehuid. Bij de vrouwtjes is de beharing op het gezicht zwart, op het borststuk en de voorste drie achterlijfsegmenten lichtbruin en de achterlijfspunt opnieuw zwart. De buikschuier is gelig.

Vliegtijd: half maart tot eind juni

Nestopening: 5-7 mm

Blauwe metselbij – *Osmia caerulescens*
 Herkenning: Dit zwarte bijtje met een lengte van 8 tot 10 mm heeft een duidelijk blauwe glans bij het vrouwtje en een groene glans bij het mannetje. De beharing is niet echt dicht en op het borststuk grijsbruin en op het achterlijf met smalle witte bandjes.

Vliegtijd: van april tot augustus
 Nestopening: 5-7 mm

Ranonkelbij

Tuinbladsnijder – *Megachile centuncularis*

Herkenning: Deze soort heeft een okergele beharing en een oranje buikschuier. De nestholte wordt bekleed met uitgesneden stukjes van het blad van bijvoorbeeld roos en wilde wingerd.

Vliegtijd: van mei tot oktober
 Nestopening: 5-6 mm

eenzame bijen ??

Gewone behangersbij –

Megachile versicolor

Herkenning: Een lengte van 10 tot 11 mm. Op het achterlijf staan smalle witte haarrandjes op de segmentranden. De buikschuier is vooraan rood en op de laatste segmenten zwart.
 Vliegtijd: van half mei tot eind augustus
 Nestopening: 5-6 mm

Gewone maskerbij – *Hylaeus communis*

Herkenning: Zoals alle hylaeus-soorten heeft deze bij een korte tong waardoor enkel oppervlakkig gelegen nectar kan verzameld worden. Het stuifmeel voor het broed wordt niet verzameld aan haren op de poten of de buik, zoals de meeste bijensoorten dat doen, maar in een krop.

Vliegtijd: van half mei tot eind augustus

Nestopening: 2-4 mm

Tuinmaskerbij – *Hylaeus hyalinatus*

Herkenning: Slechts 5 tot 7 mm groot bijtje dat door de weinige beharing sterk op een graafwesp lijkt. Volledig zwart met een lichtgele tekening op het borststuk en de poten. De vrouwtjes hebben twee gele driehoekige vlekken op de kop.

Vliegtijd: van half mei tot eind september

tember

Nestopening: 2-4 mm

Kleine klokjesbij –

Chelostoma campanularum

Herkenning: Deze soort vliegt uitsluitend op planten van de klokjesfamilie (campanulacae) en nestelt in hout of rietstengels. De mannetjes slapen vaak in de bloemen door zich met hun kaken vast te klemmen.

Vliegtijd: van juni tot augustus

Nestopening: 2-3 mm

Ranonkelbij – *Chelostoma florisomne*

Herkenning: Komt vrij algemeen voor op de hogere zandgronden. De wanden worden opgebouwd met leem en kleine steentjes. De boterbloemen (ranunculaceae) zijn de voor-

eenzame bijen ??

naamste drachtplanten, vandaar ook de nederlandse naam. De vrouwtjes hebben grote kaken en een uitstekend kopschildje. De rugplaten zijn voorzien van eindbandjes en de buikschuier is grijsbruin.

Vliegtijd: begin mei tot half juli

Nestopening: 3-4 mm

Een zeer mooie en overzichtelijke site met uitleg over alle in Nederland voorkomende bijen.

www.naturalis.nl/eis

Site van de Nederlandse European Invertebrate Survey (EIS-Nederland) ter bevordering van de kennis rond en bescher-

Tronkenbij – *Heriades truncorum*
Herkenning: 6 tot 8 mm groot en zeer schaars behaard. Op het achterlijf komen zeer smalle witte haarbandjes voor op de segmentranden. De buikschuier is grijsbruin. De wandjes tussen de twee eitjes worden gemaakt van hars. In de eindprop worden in de hars ook zandkorrels of stukjes blad verwerkt. Door met het achterlijf de bloem te bekloppen, verzamelen ze het stuifmeel tussen hun verzamelharen. Deze typische manier van verzamelen is een goed veldkenmerk.

Vliegtijd: van juni tot augustus

Nestopening: 3-4 mm

Tuinbladsnijder

Nederlandstalige literatuur

Peeters, T.M.J., I.P. Raemakers & J. Smit (1999) Voorlopige atlas van de Nederlandse bijen (Apidae), EIS-Nederland Leiden.

J. de Rond. (2004): Atlas van de Wilde bijen in de Amsterdamse Waterleidingduinen, WLB Amsterdam.

H. Bellmann (1998) Gids van Bijen, Wespen en Mieren, Tirion

Peeters, T.M.J. & M. Reemer (2003) Bedreigde en verdwenen bijen in Nederland (Apidae s.l.), EIS-Nederland Leiden.

Internet

Op deze sites vind je heel wat prochtige foto's en een schat aan informatie.

www.wildebijen.nl

ming van insecten en andere ongewervelden.

www.zoofysiologie.ugent.be

Dit is de site van het Laboratorium voor Zoöfysiologie. Met een korte uitleg over het Solitaire Bijen-Project.

Voor meer informatie of aanschaf van een nestkastje.

1) Laboratorium voor Zoöfysiologie
Informatiecentrum voor Bijenteelt,
Krijgslaan 281 S33, 9000 Gent
dries.laget@ugent.be 09/264.49.29

2) Devriese Willy
,Drie Lindekens, 48
9120 Beveren 03/755.15.65
devriese.willy@skynet.be

Devriese Willy, Wase Biekies

M-N-M-D-D-D

M-N-M-D-D-D. Deze geheimzinnige codetaal staat voor de nieuwe visie rond het beheer van ons openbaar groen. Mens- Natuur- Milieu- Diversiteit- Dynamiek en Duurzaamheid zijn de aspecten waarmee men rekening moet houden bij het opmaken van een beheerplan, dito het opvolgen van de evolutie van dit plan. Deze stelling kent men al enkele jaren voor het parkbeheer en zal dus nu zijn doorbraak moeten vinden in het overige openbaar groen, onder de naam 'Harmonisch Park- en Groenbeheer (HPG)

MENS

Dat bij het creëren of het aanpassen van groenzones rekening moet gehouden worden met de mens, is evident. Wat is de draag-

mens milieu natuur

kracht van een park in verhouding met het aantal buurtbewoners? Welke functies en invloeden kan de mens uitoefenen? Een wijk met kinderen vraagt een andere aanpak dan bijvoorbeeld een seniorenwijk. Let op! De mens is belangrijk, maar daarnaast moet er ook nog ruimte zijn voor andere ontwikkelingen.

NATUUR

Vlaanderen en open ruimte, met kans op natuurontwikkeling, is een ambitieuze uitdaging, waarbij het zoeken naar het juiste evenwicht vrijwel onmogelijk is geworden.

Daardoor ook de noodzaak dat natuur meer en meer een plaats moet krijgen in het groen in onze onmiddellijke omgeving. Hoe groter het gebied voor handen, hoe hoger de kansen voor natuurlijke processen, maar ook kleinschalige projecten bieden tal wat mogelijkheden.

foto : Sylvain Lockefer

den. Met de natuur samenwerken garandeert meer voor- dan nadelen.

MILIEU

Dat de kwaliteit van ons milieu ook voor de mens van levensbelang is, staat buiten kijf en is algemeen aanvaard. Daarom zullen we in ons beheer milieubelastende producten en/of ingrepen trachten te vermijden. Het gebruik van pesticiden is een klassiek voorbeeld, dat nu als onmisbaar wordt beschouwd, terwijl ze enkele decennia geleden niet eens bestonden. Nu groeit het besef dat dergelijke stoffen een ernstige negatieve invloed hebben op onze levensomgeving en wordt milieu in de toekomst een belangrijk item in onze visie en dit beheer. Het gaat ook om reductie van groenafval, bemesting, geluidsoverlast en respect voor de bodem.

DIVERSITEIT

Er moet naast diversiteit of variatie van planten en dieren ook een verschil zijn in functie en structuur. Zo heeft een cafetaria in een park een economische functie, terwijl een waterzuiveringsinstallatie dan weer een milieubescher-

mende functie heeft. Soms komt wetenschap of educatie aan bod of kan cultuurhistoriek belangrijk zijn.

Variatie in structuur, met verschillende begroeiingen en uitzichten biedt dan weer heel wat mogelijkheden op vlak van biodiversiteit.

DYNAMIEK

Het openbaar groen is steeds in beweging en dit volgens de noden van de gebruiker. Zo kan een park dat deels gericht is naar kinderen met bijvoorbeeld een speelweide, evolueren naar een plek waar het vooral rustig is naargelang deze jonge mensen ouder worden. Men moet echter wel opletten voor modes of trends, welke soms snel nutteloos worden, een moeilijk in te schatten probleem voor de beheerder. Dynamiek mag niet leiden tot dynamiet. Het beheer moet geleidelijk aan gebeuren.

DUURZAAMHEID

Wat men met duurzaamheid bedoelt is dat iets lang meegaat of lang blijft bestaan. Geen creaties waar enkel wij kunnen van genieten, maar ook onze kinderen en kleinkinderen. Geen bruuske, radicale omvormingen, maar zonder ophouden en in een tempo dat steeds

gelijk blijft handelen. Doordachte doelstellingen nastreven en deze op een rustige en permanente manier uitvoeren is wat het HPG beoogt.

Tot slot

De visie HPG (Harmonisch Park- en Groenbeheer) is een verklaring van hoe je het beheer van het openbaar groen bekijkt en hoe je dat beheer wil uitvoeren.

Het HPG werkt een evenwicht uit tussen de maatregelen voor de mens, de natuur en het milieu. Ze heeft daarbij aandacht voor diversiteit, dynamiek en duurzaamheid.

Aandachtige lezer, kijk eens rond in jouw gemeente of stad en beoordeel zelf de aanpak van het openbaar groen. Alles in orde? Of toch niet? Laat je stem horen!

mens milieu natuur

SLUIKSTORTEN OP GROTE SCHAALE

vzw Durme ontwikkelt op enkele percelen langs de Molenbeek en in het Helsrot in Wichelen een natuurreserveaat. Langs de Molenbeek liggen enkele prachtige zoetwaterschorren, rietkragen en vochtige bossen die de bescherming ongetwijfeld verdienen.

Deze kleine natuurpareltjes worden echter al jaar en dag gebruikt om allerlei afval achter te laten. Onlangs werd door vzw Durme het aanwezige afval (steen-, hout- en plasticafval, afval boomkwekerijen, enz.) met hulp van kraanwerk en vrachtwagens weggehaald. Zo werd er meer dan veertig ton hout, beton en metaal weggevoerd! Ook twaalf zakken met huisvuil, twee autobanden en een autobatterij werden uit de natuur verwijderd. Na deze dure en tijdrovende werken werd een afsluiting omheen het reserveaat gezet om verder sluikstorten te ontmoedigen.

Naar aanleiding van dit sluikstorten op grote schaal werd er een proces-verbaal opgesteld door de politie. De kosten voor de verwijderen van het afval loopt op tot enkele duizenden euro's en zullen worden verhaald op de eventuele daders.

vzwDURME

A.B.L.L.O. vzw

Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland:
Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas
Secr. Erik Rombaut,
Stationsstraat 126,
9170 Sint-Gillis-Waas.
☎ + fax 03/770 71 47
E-mail : erik.rombaut@scarlet.be

ONS STREVEN vzw

Milieugroep Tielrode :
B. Heymanstraat 92,
9140 Tielrode.
☎03/771 20 92 of 03/711 04 43
www.onsstreven.be

GROENKOMITEE vzw

Groenstraat 2,
9170 Sint-Pauwels.
☎03/779 94 57 (J. van de Voorde)

W.I.L.G. Wij ijveren voor een Leefbare Gemeente Sint-Gillis-Waas: Quintelier Marcel
Doornstraat 49,
9170 Sint-Gillis-Waas
☎03/770 79 67.

DE RAAKLIJN

Vereniging voor kwaliteit van de leefomgeving te Belsele:
F. De Beleyr,
Kleemstraat 89,
9111 Belsele.
☎03/722.07.62.

RING-COMITÉ (= Actiecomité Neen aan de Grote Ring)

Gilbert Cant,
Perstraat 88,
9120 Haasdonk
☎ 03/775.19.31
E-mail : gilbert.cant@tiscali.be

Vriendenkring NATUUR-HUIS PANNEWEEL

Paul Maris,
Zandstraat 146,
9120 Haasdonk
☎ 03/755 15.85

DURME vzw

➡ **Afdeling Lokeren-Sinaai - Moerbeke:** Bezoekerscentrum,
Molsbergenstraat,
9160 Lokeren
☎ + fax 09/348 30 20.
E-mail info@vzwdurme.be
http://www.vzwdurme.be

➡ **Afdeling Waasmunster - Elversele:**

Freddy Waeterschoot
Smoorstraat 5,
9250 Waasmunster.
☎ 052/461145

➡ **Afdeling Zele - Berlare - Wichelen :**

Jan Maertens,
Dijkstraat 182,
9240 Zele,
tel. 052 / 45 31 41

➡ **Afdeling Hamme - Grembergen :**

Frans Van Havermaet,
Rijbunder 1,
9220 Hamme,
Tel. 052/471893

➡ **Afdeling Klein Sinaai:**

Eric Claes,
Kloosterstraat 20
9190 Stekene.
☎09/346.93.02.

NATUURPUNT

➡ **Waasland NOORD**

Jan Dhollander,
Bergstraat 25,
9170 De Klinge
☎ 03/770.64.26

E-mail : jan.dhollander1@tele-net.be

➡ **Zuid-Waasland**

Liliane Verbeke,
Cauwerburg 15
9140 Temse,
☎ 03/771.17.43

ECOTEST

Milieuvereniging gemeente Temse:
Negenoostraat 3,
9140 Steendorp
☎ 03/774 22 57

WASE IMKERSBOND :

Willy Devriese,
Drie Lindekens 48,
9120 Beveren
☎ 03/755 15 65
devriese.willy@skynet.be

V.E.L.T.

Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze:
Herrijgers Guy
De Cauwerstraat 57,
9100 Sint-Niklaas
guy.herrijgers@scarlet.be

J.N.M. Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieu-bescherming

➡ **afd. Waasland**

Brecht De Meulenaer,
Beukenhof 16, Nieuwkerken
brecht.de.meulenaer@pandora.be
www.jnm.be/waasland

➡ **afd. Durmeland,** Joris Buyl;
Groenstraat 83, 9160 Lokeren
tel 09/348 84 39
janbuyl@scarlet.be

VOGELBESCHERMING VLAANDEREN afd. WAASLAND Jan Rodts, Sint-Niklaas. ☎02/521 28 50

HOF TER SAKSEN

Arboretum & groendienst
☎03/775 28 51 Haasdonkbaan
101 , 9120 Beveren

HORTUS TER SAKSEN vzw
August De Boeckstraat 17, 9120 Beveren. ☎03/755.23.26

C.V.N. Centrum voor natuurbeschermingseducatie -regio Waas
D. De Roose,
Schauselhoekstraat 18,
9140 Temse, ☎03/771.49.24

**'T GROENE
WAASLAND**

Hoofdredactie Dirk Hylebos - Fortenstraat 99
9250 Waasmunster - 052/46 30 51

Boekhouding Maarten Geeraerts - buitenstraat 68
9170 Sint-Gillis tel 03/234 08 13
rek. nr. 000-1709871-52

Vormgeving en coördinatie :

Apple Maria Van de Vyver & Gilbert Cant 03/775 19 31 Apple

e-mail : gilbert.cant@tiscali.be

Abonnement 5 EURO Oplage 1200 exemplaren

*'t groene waasland verschijnt in januari,
maart, mei, september en november.*

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift 't groene waasland kan dit

* door 5 EURO over te schrijven naar 't groene waasland op het nr 000-1709871-52 met vermelding abonnement 't groene waasland en is dan tevens lid van de regionale vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, die U vindt op de vorige bladzijde

Inhoud

Bushalte heropend in beide richtingen Erik Rombaut, ABLLOvzw	3
Inheemse bomen en struiken: CD-rom Patrick Serverius, CVN	3
Sneeuw (2) Jos De Rudder	3
Geboortedreef groeit verder uit te Tielrode Ons Streven vzw	4
Vos gewurgd in strop in natuurreservaat Molsbroek Vogelbescherming Vlaanderen	5
Schoolkinderen vechten voor behoud van bomen. Ons Streven vzw.	6
foto's vroeger en nu André Verstraeten	8
Kalender & info	9
De trein, laat je ver-leiden	
IR-V van Antwerpen tot Gent ABLLOvzw	13
Kalender & info	21
Solitaire Bijen deel twee Devriese Willy, Wase Biekens	24
M-N-M-D-D-D Ons Streven vzw.	28
sluikstorten op grote schaal vzw Durme	30

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift, 25° jaargang - nr 2; maart 2005 - nr 139
verantwoordelijke uitgever : Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele

REDACTIE : Lilianne Verbeke (foto's), Guy Herrijgers, Tonny Temmerman, Katy Beke, Jenny De Laet, Willy Devriese, Jef Verspecht, Romain Van Puyvelde, Dirk Hylebos, Gilbert Cant (foto's).

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen zijn **vòòr** 20 april 2005 op het Email-adres : gilbert.cant@tiscali.be of schriftelijk bij Gilbert Cant, Perstraat 88, 9120 Haasdonk